

B A S T E R I A

TIJDSCHRIFT VAN DE NEDERLANDSE
MALACOLOGISCHE VERENIGING

VOL. 17, NO. 3, PAG. 33—48

15 - VIII - 1953

Lamellibranchiata autochthoon nieuw voor de Nederlandse fauna

(with an English summary)

door

J. A. W. LUCAS

(Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Leiden)

Gedurende de laatste vijf jaren is de fauna van verschillende zeedijken langs onze kust intensief onderzocht. Hierbij zijn vele voor ons land nieuwe en zeldzame soorten te voorschijn gekomen, waaronder ook vijf Lamellibranchiata, die tevoren nog niet levend van onze kust bekend waren. Hieronder volgen de volledige gegevens.

Heteranomia squamula (L.). Van deze soort was reeds bekend dat zij algemeen is op allerlei drijvende voorwerpen. Daarnaast zijn vele fossiele exemplaren uit Zeeland bekend.

Op 20 Augustus 1949 werd voor het eerst een volwassen exemplaar aangetroffen op een steen, die gekord werd uit de haven van West-Terschelling. Dit exemplaar is helaas verloren gegaan. Tussen 24 en 31 Augustus 1949 werd de soort aangetroffen op de zeedijk van Den Helder, op en even ten Westen van het zesde piertje (fig. 1). Twee juveniele exemplaren bevinden zich in de collectie van het Comité ter Bestudering van de Nederlandse mariene flora en fauna (leg. K. SWENNEN). Tenslotte werd tussen 24 en 27 Augustus 1950 de soort levend gevonden aan de Westbout nabij Haamstede op Schouwen. Het materiaal berust in de collectie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam. Al de genoemde exemplaren werden gevonden in het sublittoraal.

Kellia suborbicularis (Mont.). Van deze soort was reeds bekend dat zij vrij algemeen op allerlei drijvende voorwerpen aanspoelde. Bovendien werden in Zeeland een klein aantal fossiele exemplaren verzameld.

Deze soort blijkt in klein aantal te leven op de zeedijk van Den Helder en Huisduinen. Zij werd voor het eerst aangetroffen tussen

24 en 31 Augustus 1949 op de piertjes bij Den Helder (fig. 1). Het volgende materiaal berust in de collectie van het bovengenoemde Comité.

Den Helder, zeedijk, sublittoraal, 24—30 VIII 1949, 1 ex., leg. K. SWENNEN.

Den Helder, zeedijk, 5de piertje, sublittoraal, 13 V 1950, 1 ex., leg. J. A. W. LUCAS.

Den Helder, zeedijk, 5de piertje, sublittoraal, 13 V 1950, 1 ex., leg. J. A. W. LUCAS.

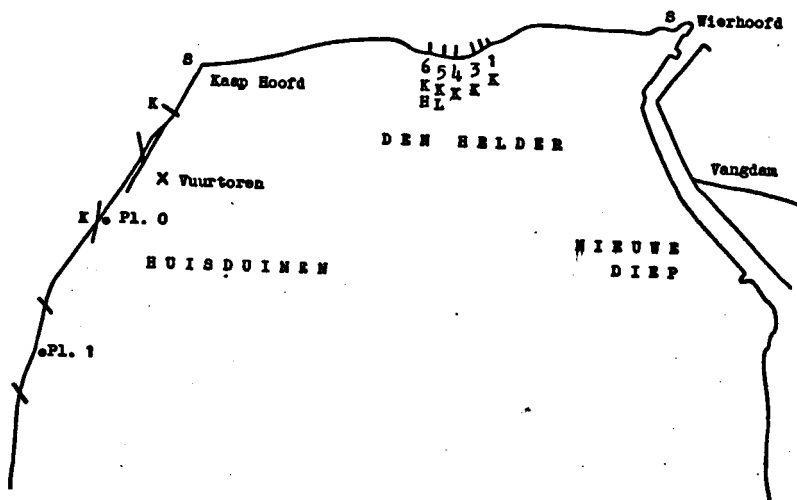

Fig. 1. Verspreiding van enkele Lamellibranchiata bij Den Helder. H: *Heteranomia squammula* (L.); K: *Kellia suborbicularis* (Mont.); L: *Lasaea rubra* (Mont.); *Sphenia binghami* Turton.

Lasaea rubra (Mont.). Deze soort is zeldzaam op drijvende voorwerpen en niet fossiel uit Zeeland bekend.

Slechts één levend exemplaar werd gevonden, en wel op het vijfde piertje van de zeedijk van Den Helder (fig. 1), op 1 Mei 1950, leg. J. A. W. LUCAS. Het werd aangetroffen op de onderzijde van een steen uit het sublittoraal.

Sphenia binghami Turton. Deze soort is regelmatig op drijvende voorwerpen te vinden. Er zijn geen vondsten van fossiele exemplaren uit Zeeland bekend.

Ook deze soort werd alleen op twee plaatsen aan de zeedijk van Den Helder (fig. 1) gevonden, namelijk:

30 VII 1948, 2 (+ $\frac{1}{2}$ ex.), tussen poliepen op de dijk nabij Huisduinen, leg. K. SWENNEN.

2 VII 1951, 3 ex. juv. in spleten van een steen aan de laagwaterlijn op het wierhoofd, vlak bij de zeedijk, leg. J. A. W. LUCAS.

Hiatella arctica (L.). Deze soort is algemeen op drijvende voorwerpen en wordt ook wel fossiel, in Zeeland, aangetroffen.

Op 28 Augustus 1950 zijn drie juveniele exemplaren gevonden op een steen in het sublittoraal aan de buitenzijde van de zeedijk van de Kistersinlaag, even westelijk van Zieriksee, Schouwen, leg. J. A. W. LUCAS.

SUMMARY

During the last five years the fauna of the sea dikes along the Dutch coast has been thoroughly studied. In the course of these investigations five species of Lamellibranchiata have been found which were hitherto not known living in the Netherlands, though they are more or less frequently washed ashore attached to floating objects. *Heteranomia squamula* (L.) was found on a stone dredged in the harbour of West-Terschelling in August 1949, on the sea dike near Den Helder also in August 1949, and on the sea dike near Haamstede in the island of Schouwen in August 1950. All the specimens were found living in the sublittoral zone. *Kellia suborbicularis* (Mont.) appears to live in small numbers in the sublittoral zone of the sea dike near Den Helder and Huisduinen. *Lasaea rubra* (Mont.) was found once, attached to the under side of a stone in the sublittoral zone of the sea dike of Den Helder. Two specimens of *Sphenia binghami* Turton were collected among hydroids near Huisduinen in July 1948, and three young ones of the same species at low water level at the eastern end of the sea dike at Den Helder. Three young specimens of *Hiatella arctica* (L.) were found attached to a stone in the sublittoral zone of the outer side of the sea dike of the Kistersinlaag, just West of Zieriksee in the island of Schouwen.